

його отримати, треба навмисно відмовитися? Це положення залишається незрозумілим для багатьох науковців.

Багато науковців, у тому числі Лук'янчиков Є.Д. пропонують свої корективи до КПК України, які стосуються саме цього положення. Головні пропозиції полягають у наданні копії протоколу освідування всім особам, а не лише тим, хто відмовився [4]. Вважаємо цю позицію правильною, вона зможе допомогти реалізовувати права та свободи осіб більш належним чином без жодних обмежень.

Аналізуючи чинний КПК України, слід дійти висновку, що в кримінальному процесі міститься низка гарантій захисту прав, свобод та законних інтересів особи. Ці гарантії забезпечують повагу до людської честі та гідності, недоторканності та захисту її життя та здоров'я. Водночас, у чинному КПК України містяться певні недоліки та колізії, які ставлять під сумнів можливість дійсного захисту прав, свобод та законних інтересів особи. Ці суперечності обумовлюють необхідність удосконалення кримінального процесуального законодавства у частині проведення освідування особи.

Література

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 9-10, № 11-12, № 13. Ст. 88.

2. Ряшко О.В., Демків М.О., Корпан І.М. Освідування в кримінальному провадженні: сутність і межу процесуального примусу. *Право і суспільство*. 2019. С. 159-164.

3. Кучинська О.П., Щиголь О.В. Гарантії прав особи при проведенні освідування: сучасний стан, актуальні проблеми та шляхи їх вирішення. *Вісник кримінального судочинства*. 2018. С. 54-62.

4. Лук'янчиков Є.Д. Захист прав особи в процесі освідування: тези VI Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, у рамках відзначення Всеукраїнського тижня права, присвяченого річниці проголошення Загальної декларації прав людини та Дню прав людини. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2015. С. 143-145.

УДК 358.4:343.326(043.2)

Змієвська А.С., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Лихова С.Я., д.ю.н., професор

ПОВІТРЯНИЙ ТЕРОРИЗМ

Із невпинним розвитком суспільства все більшою загрозою людству стають терористичні акти. В наш час як один із видів

тероризму набуває поширення повітряний тероризм. У даному виді тероризму найнебезпечніше – це люди, які здатні вчиняти терористичні дії, не роздумуючи. Вони вчиняють такі дії під дією зовнішніх, внутрішніх та релігійних факторів.

На сьогодні повітряний тероризм став одним із найнебезпечніших видів тероризму, але ліквідація його наслідків призводить до більших збитків, ніж сам акт його вчинення. Для ліквідації цього виду тероризму залучається повітряна оборона, наслідки якої неможливо проконтролювати. Від цього страждає мирне населення, яке мимоволі стало учасником цих подій. До того ж, щоб забезпечити повний захист, потрібні великі кошти. Але, на жаль, держава не може гарантувати повний захист населення від терористичних дій.

По статистиці, одним із найпривабливіших об'єктів для терористів є транспорт, оскільки людина, яка потрапила в закритий простір, більше піддається паніці. Це є причиною збільшення кількості жертв.

Одним із видів транспорту, який привертає увагу терористів, є повітряний, завдяки тому, що великою цінністю для держави є як самі повітряні судна, так і пасажери, які знаходяться на них. Тому терористи вважають, що захоплення авіатранспорту є вигідним для проведення теракту та дієвим способом для отримання викупу, звільнення терористів, які відбувають покарання, та набрання популярності. Також, одним із привабливих факторів повітряного тероризму для злочинців є складність запобігання, адже ліквідувати терористичний акт в повітрі набагато важче, ніж на землі. На момент здійснення акту терористи не піддаються більшому ризику, ніж пасажери та екіпаж судна. Саме ця обставина робить авіотероризм одним із найнебезпечніших способів здійснення тероризму, оскільки в такому випадку шанси пасажирів та екіпажу на збереження життя в повітрі є мізерними. Це можливо лише завдяки домовленості зі злочинцями.

Терористи можуть захопити будь-який літак при використанні мінімальних сил, які при цьому будуть ефективно застосовані, та професійних знарядь. Характерним є і те, що неможливо негайно почати операцію по визволенню заручників, адже це дуже часто веде до їх загибелі. У випадку катастрофи більшість пасажирів гине, а терорист залишається анонімною особою [1, с. 16].

Застосування вибухівки, гранат, вогнепальної зброї є ключовим елементом у здійсненні терористичного акту. Злочинці знають: ніщо не служить демонстрацією рішучості краще, ніж вибуховий пристрій у руках терориста. Через аеропорти, пункти контролю, салони

лайнерів і кабіни пілотів проходить фронт боротьби з тероризмом. Особливість сучасного тероризму також у тому, що він робить ставку на те, що засоби масової інформації дуже детально розповідають про терористичні акти [2]. Здійснення терористичних актів породжує в суспільстві відчуття незахищеності та безпорадності, а також породжує зневіру щодо правоохоронних органів.

Події, які відбуваються протягом останніх років, змушують оборону систему в сфері авіації не стояти на місці, а вдосконалюватися.

Наразі здійснюється ряд необхідних заходів, а саме огороження території та службових споруд аеродромів у цілях повної ізоляції їх від території і приміщень загального користування. Також встановлюється суворий пропускний режим, здійснюється охорона повітряних суден, у тому числі з обов'язковим використанням технічних засобів; передпольотний огляд повітряного судна; огляд вантажів, ручної поклажі, багажу та особистий огляд пасажирів [3]. На думку багатьох експертів, одним із важливих компонентів охорони від здійснення терористичних актів має стати постійна зміна систем забезпечення безпеки, щоб різноманітні угруповання не змогли визначити їх слабкі місця та можливі способи злому таких систем. Також для виявлення потенційних терористів повинен залучений психолог, який буде працювати серед екіпажу або серед пасажирів.

На основі вищенаведеного, можна з упевненістю сказати, що повітряний тероризм набуває поширення і кожна держава, вся міжнародна спільнота повинна щодня вносити корективи до систем забезпечення безпеки саме на землі, адже попередити щось набагато легше, аніж вживати заходів для його усунення.

Література

1. Камінський В.В. Боротьба з повітряним тероризмом має починатися з Землі. *Наука і техніка Повітряних Сил Збройних Сил України*. 2014. № 1. С. 16-23.

2. Гладенко В.М. Проблеми розуміння сучасного тероризму. Наукові праці Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського. Політичні науки. 2005. Вип. 27. Т. 40. С. 156-159.

3. Близнюков А.Г. Безопасность на воздушном и водном транспорте. *Право и безопасность*. 2006. № 1. URL: http://ldpr.ru/pravo/pravo_18_21.htm